

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Vystymosi komitetas

0000/0000(INI)

1.10.2014

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl ES ir visuotinės vystymosi po 2015 m. programos
(0000/0000(INI))

Vystymosi komitetas

Pranešėjas: Davor Ivo Stier

PR_INI

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS.....	10

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl ES ir visuotinės vystymosi po 2015 m. programos (0000/0000(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2000 m. rugsėjo 8 d. Jungtinių Tautų Tūkstantmečio deklaraciją,
- atsižvelgdamas į JT atviros darbo grupės tvaraus vystymosi tikslų klausimais 2014 m. liepos mėn. priimtą ataskaitą,
- atsižvelgdamas į Tarpvvyriausybinių ekspertų komiteto tvaraus vystymosi finansavimo klausimais 2014 m. rugpjūčio 8 d. priimtą ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos mėn. aukšto lygio politinio forumo tvaraus vystymosi klausimu ministrų deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų 2014 m. pranešimą dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vystymo programos (JTVP) 2014 m. žmogaus socialinės raidos ataskaitą „Siekiant išlaikyti žmonijos pažangą: pažeidžiamumo mažinimas ir atsparumo didinimas“,
- atsižvelgdamas į JT aukšto lygio pripažintų asmenų grupės 2013 m. gegužės mėn. ataskaitą dėl vystymosi po 2015 m. darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į Rio de Žaneire (Brazilija) 2012 m. birželio 20–22 d. vykusios JT konferencijos darnaus vystymosi klausimais ataskaitą,
- atsižvelgdamas į JT sistemos darbo grupės JT vystymosi po 2015 m. darbotvarkės klausimais 2012 m. birželio mėn. ataskaitą JT generaliniam sekretoriui „Suvokti ateitį, kurios norime visiems“,
- atsižvelgdamas į 2010 m. vykusios JT Generalinės Asamblėjos 65-osios sesijos aukšto lygio plenariniame posėdyje dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų priimtą rezoliuciją „Ištesėti pažadą: susivieniję siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų“,
- atsižvelgdamas į Stambulo 2011–2020 m. dešimtmečio veiksmų programą, skirtą mažiausiai išsivysčiusioms šalims,
- atsižvelgdamas į deklaraciją ir veiksmų planą, priimtus 2011 m. gruodžio mėn. Busane vykusiame aukšto lygio forume pagalbos veiksmingumo klausimais,
- atsižvelgdamas į 2010 m. sausio mėn. paskelbtą JTVP ataskaitą „Siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų – pasiekus laikotarpio vidurį“,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir žmogaus teises

reglamentuojantį teisinį pagrindą,

- atsižvelgdamas į JT sistemos darbo grupės JT vystymosi po 2015 m. darbotvarkės klausimais, kuriai bendrai vadovauja JT Ekonomikos ir socialinių reikalų departamentas ir JTVP, darbą, atliekamą remiant visoms JT agentūroms ir konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais,
- atsižvelgdamas į Paryžiaus deklaraciją dėl pagalbos veiksmingumo ir Akros veiksmų darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 1986 m. Deklaraciją dėl teisės į vystymąsi,
- atsižvelgdamas į Europos konsensuą dėl vystymosi¹ ir ES elgesio kodeksą dėl papildomumo ir darbo pasidalijimo įgyvendinant vystymosi politiką²,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 7 straipsnį, kuriame dar kartą patvirtinama, kad ES „užtikrina savo politikos kryptį ir veiksmų suderinimą atsižvelgdama į visus savo tikslus“,
- atsižvelgdamas į SESV 208 straipsnį, kuriame nurodoma, kad „Sąjunga atsižvelgia į bendradarbiavimo vystymosi labai tikslus savo įgyvendinamos politikos srityse, kurios gali turėti įtakos besivystančioms šalims“,
- atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Deramas gyvenimas visiems. Nuo vizijos prie kolektyvinių veiksmų“ (COM(2014) 0335),
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 13 d. Komisijos komunikatą „Didesnis privačiojo sektoriaus vaidmuo siekiant integracinio ir tvaraus augimo besivystančiose šalyse“ COM(2014) 0263,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 30 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą ir priemonių rinkinį „Teisėmis grindžiamas požiūris, apimantis visas žmogaus teises, ES bendradarbiavimo vystymosi labai srityje (SWD(2014) 152),
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 27 d. Komisijos komunikatą „Pasiturimas gyvenimas visiems. Skurdo panaikinimas ir tvarios pasaulio ateities užtikrinimas“ (COM(2013) 0092),
- atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 12 d. Komisijos komunikatą „Demokratijos ir tvaraus vystymosi ištakos. ES bendradarbiavimas su pilietinės visuomenės organizacijomis išorės santykių srityje“ (COM(2012) 0492),
- atsižvelgdamas į Komisijos viešas konsultacijas formuojant ES poziciją „Siekiant parengti vystymosi po 2015 m. programą“³, kurios buvo vedamos nuo 2012 m. birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d.,

¹ OL C 46, 2006 2 24, p.1.

² 2007 m. gegužės 15 d. Tarybos išvados 9558/07.

³ http://ec.europa.eu/europeaid/what/millennium-development-goals/index_en.htm

- atsižvelgdamas į Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos bendrą pareiškimą dėl Europos Sąjungos vystymosi politikos „Europos konsensusas“¹,
 - atsižvelgdamas į 2005 m. balandžio 12 d. Komisijos komunikatą „Vystymosi politikos darna“ (COM(2005) 0134) ir į 2012 m. gegužės 14 d. įvykusio Užsienio reikalų tarybos 3166-ojo posėdžio išvadas „ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė“,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui²,
 - atsižvelgdamas į savo 2014 m. balandžio 2 d. rekomendaciją Tarybai dėl Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 69-osios sesijos³,
 - atsižvelgdamas į savo 2014 m. balandžio 2 d. teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos vystymosi metų (2015)⁴,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. birželio 13 d. rezoliuciją „Tūkstantmečio vystymosi tikslai. Programos po 2015 m. apibrėžimas“⁵,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 19 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl teisėmis grindžiamo požiūrio į vystomąjį bendradarbiavimą, apimančio visas žmogaus teises,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 12 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl skurdo panaikinimo ir darnaus vystymosi finansavimo po 2015 m.,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 25 d. Bendrųjų reikalų tarybos išvadas dėl visa apimančios laikotarpio po 2015 m. darbotvarkės,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto pranešimą (A8–0000/2014),
- A. kadangi 2000 m. visi atitinkami suinteresuotieji subjektai susitiko siekdami nustatyti TVT, kad iki 2015 m. būtų pasiekti konkretūs vystymosi ir skurdo panaikinimo tikslai;
- B. kadangi TVT įgyvendinimo lygis yra įvairus ir matomas teigiamas poveikis siekiant sumažinti ypač didelį skurdą;
- C. kadangi kiekvieno vaiko, jaunuolio ar suaugusiojo galimybės pasinaudoti kokybiškėmis švietimo ir mokymo paslaugomis – tai būtina sąlyga norint nutraukti iš kartos į kartą perduodamo skurdo ciklą;

¹ OL C 46, 2006 2 24, p. 1.

² OL L 77, 2014 3 15, p. 44.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0259.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0269.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0283.

- D. kadangi pagal naują vystymosi programą sudaromos sąlygos užtikrinti plataus masto vietos valdžios institucijų dalyvavimą;
- E. kadangi besivystančiose šalyse privačiajame sektoriuje sukuriama 90 proc. darbo vietų, taigi jis yra nepaprastai svarbus partneris kovojant su skurdu;
- F. kadangi 2014 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadose bus nustatyti nuoseklūs principai ir pagrindinės derybų strategijos kryptys;

I. Tūkstantmečio vystymosi tikslai: vertinimas ir nauji uždaviniai

- 1. pabrėžia, kad 2000 m. apibrėžti TVT yra susiję su daugeliu vidutinės pajamos gaunančių šalių ir besivystančių šalių laimėjimų ir kad siekiant įgyvendinti vystymosi po 2015 m. programą šie rezultatai turi būti tinkamai išanalizuoti ir turi būti atsižvelgta į patirtį;
- 2. primena, kad, nors siekiant TVT buvo iš esmės pakeistas žmonių gyvenimas, būsimais dešimtmečiais vis dar reikės spręsti tokius svarbius, labai sudėtingus ir tarpusavyje susijusius klausimus kaip žmogaus teisių pažeidimai, ginkluoti konfliktai ir terorizmas, klimato kaita, maisto stygius, migracija, nedarbas, demografiniai pokyčiai, korupcija, riboti išteklių, netvarus augimas ir finansų bei ekonomikos krizės;
- 3. pabrėžia, kad įgyvendinant naują programą turėtų būti veiksmingai reaguojama į minėtus iššūkius ir sprendžiami svarbūs klausimai, susiję su pagarba kiekvieno žmogaus orumui, teisingumu, lygybe, geru valdymu, demokratija, teisine valstybe, taika ir saugumu, klimato kaita, nelaimių rizikos valdymu, integraciniu ir tvariu augimu, sveikatos ir socialine apsauga, švietimu, moksliniais tyrimais ir inovacijomis, taip pat svarbiu moterų vaidmeniu naujoje vystymosi programoje;
- 4. pabrėžia, kad nauja vystymosi programa turi būti visuotinio pobūdžio, tačiau ja taip pat turėtų būti atsižvelgiama į skirtingas nacionalines aplinkybes, pajėgumus, politiką ir prioritetus;
- 5. ragina ES ir toliau vadovauti šiam procesui ir palankiai vertina bendrą sutarimą, kad laikotarpiu po 2015 m. darbotvarkei įgyvendinti reikalinga atnaujinta pasaulinė partnerystė;

II. Prioritetinės sritys

Skurdo panaikinimas ir tvarus vystymasis

- 6. pabrėžia, kad skurdo panaikinimas ir tvarus vystymasis turėtų būti pagrindinės naujos vystymosi programos temos;
- 7. pabrėžia, kad būsimoje programoje turėtų būti atsižvelgiama į daugialypius skurdo ir nelygybės aspektus, kurie susiję ne tik su pajamų trūkumu;
- 8. pabrėžia, kad egzistuoja svarbus gero valdymo, tvaraus ekonomikos augimo ir socialinės nelygybės mažinimo ryšys;

Žmogaus teisėmis grindžiamas požiūris

9. palankiai vertina tai, kad žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio skatinimas įtrauktas į tvaraus vystymosi tikslus; tačiau reiškia susirūpinimą dėl to, kad iki šiol nepradėta laikytis dar ambicingesnio požiūrio, ir pabrėžia, kad toks požiūris yra nepaprastai svarbus siekiant kovoti su skurdo ir ekonominės nelygybės priežastimis;
10. ragina ES pabrėžti, kad įgyvendinant laikotarpio po 2015 m. darbotvarkę svarbu pirmenybę skirti tinkamos teisinės sistemos patvirtinimui ir įgyvendinimui, taip pat pabrėžti, kad įgyvendinant nacionalinę politiką turi būti kovojama su korupcija ir užtikrinama prieiga prie nešališkų ir nepriklausomų teisminių institucijų;

Konfliktų prevencija, atsigavimas po konflikto, taikos stiprinimas ir ilgalaikės taikos skatinimas

11. mano, kad laikotarpio po 2015 m. programoje turi atsispindėti taikos stiprinimo ir valstybės kūrimo tikslai, dėl kurių susitarta Busane;

Klimato kaitos švelninimas ir nelaimių rizikos mažinimas

12. mano, kad klimato kaitos švelninimo aspektas turi būti veiksmingai integruotas į vystymosi po 2015 m. programą, atsižvelgiant į tvirtas sąsajas su keliais kitais prioritetais;
13. pabrėžia, kad svarbu į naują programą įtraukti pajėgumų stiprinimo priemones, kuriomis būtų galima veiksmingai mažinti nelaimių riziką ir didinti atsparumą;

Apsirūpinimo maistu saugumas, mityba, tvarus žemės ūkis, kova su žemės blogėjimu, vanduo ir sanitarija

14. palankiai vertina tai, kad apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumas formuojasi kaip prioritetinga naujos vystymosi darbotvarkės sritis; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu dėmesį skirti sąsajai su tvaraus žemės ūkio ir žuvininkystės produktyvumo didinimu;
15. pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti „Rio+20“ įsipareigojimus dėl žemės blogėjimo;
16. pabrėžia, jog svarbu traktuoti prieigos prie švaraus geriamojo vandens, sanitarijos ir integruotos vandentvarkos klausimus kaip besiformuojančius prioritetus;

Sveikata ir švietimas

17. laikosi nuomonės, kad sveikatos sektorius yra nepaprastai svarbus siekiant ekonominio ir socialinio visuomenės vystymosi; todėl ragina ES vystymosi po 2015 m. darbotvarkėje didelį dėmesį skirti teisingos ir visuotinės sveikatos apsaugos skatinimui;
18. pabrėžia, kad vystymasis tvirtai susijęs su švietimu; primygtinai ragina naujoje vystymosi programoje atsispindėti galimybes gauti kokybišką visų lygmenų švietimą;

Svarbus moterų vaidmuo naujoje vystymosi programoje

19. palankiai vertina tai, kad vystymosi po 2015 m. programoje didesnių galių suteikimas moterims buvo pripažintas prioritetu;
20. pakartoja, kad svarbu panaikinti visų formų diskriminaciją ir smurtą prieš moteris ir mergaites;

Integracinis ir tvarus augimas, užimtumas ir deramo darbo vietų kūrimas

21. pabrėžia, kad siekiant sėkmingai įgyvendinti laikotarpio po 2015 m. darbotvarkę nepaprastai svarbu užtikrinti integracinį ir tvarų augimą, taip pat deramo darbo vietų kūrimą, efektyvų išteklių naudojimą ir klimato kaitos švelninimą;
22. ragina ES skatinti palankią aplinką verslumui, prekybai, investicijoms ir inovacijoms;

Privatusis sektorius

23. pabrėžia, kad privatusis sektorius turėtų būti pagrindinis integracinį ir tvarų augimą skatinantis veiksnys;
24. palankiai vertina Tarybos rekomendaciją daugiau dėmesio skirti labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių paramai;

Pilietinė visuomenė

25. pripažįsta labai svarbų vaidmenį, kurį atlieka pilietinės visuomenės organizacijos (PVO) skatindamos vystymąsi; pabrėžia, kad vykdant naujos vystymosi programos formavimo procesą svarbu užmegzti dialogą su organizacijomis vietoje;

Vietos valdžios institucijos

26. pabrėžia, kad įgyvendinant naują vystymosi programą svarbu įtraukti vietos valdžios institucijas; pabrėžia, kad šiuo tikslu būtina užtikrinti iš tikrųjų dalyvaujimąjį procesą, kuris būtų vykdomas ankstyvuoju vystymosi etapu;

III. Finansinių išteklių sutelkimas

27. primena, kad svarbu išlaikyti esamą oficialios paramos vystymuisi (OPV) lygį; ragina ES ir toliau glaudžiai bendradarbiauti su kitais paramos teikėjais, kad būtų kuriami kiti novatoriški finansiniai mechanizmai ir naujos partnerystės;
28. ragina ES užtikrinti, kad derinimo mechanizmai būtų skaidrūs ir atskaitingi ir kad juos taikant būtų daromas aiškus poveikis siekiant tvaraus vystymosi;
29. ragina ES ir toliau glaudžiai bendradarbiauti su besivystančiomis šalimis siekiant didinti šių šalių pajamas ir pradėti taikyti tvarias ir teisingas mokesčių sistemas;

IV. Rodikliai ir atskaitomybė

30. pabrėžia, kad siekiant parengti tinkamas politikos priemones, susijusias su nauja vystymosi darbotvarkė, ir užtikrinti vyriausybių bei tarptautinės bendruomenės

atskaitomybę būtina gauti patikimus duomenis;

V. Tvirtos ir darnios ES pozicijos poreikis

31. palankiai vertina ES dalyvavimą derybose dėl vystymosi po 2015 m.;
32. džiaugiasi dėl pažangos, kurią padarė Atvira darbo grupė, tačiau laikosi nuomonės, kad jos išvadose apibrėžti tikslai turėtų būti supaprastinti ir iš esmės sumažinti;
33. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

I. Tūkstantmečio vystymosi tikslai (TVT). Laimėjimai ir nauji iššūkiai

2000 m. rugsėjo mėn. JT priėmė Tūkstantmečio deklaraciją ir nustatė konkrečius tikslus, kurie turėtų būti pasiekti per nustatytą laiką (iki 2015 m.).

Siekiant TVT buvo iš esmės pakeistas žmonių gyvenimas. Likus mažiau nei metams iki TVT įgyvendinimo termino pasaulio bendruomenė perpus sumažino ypač didelį skurdą, o kovos su maliarija ir tuberkulioze veiksmiais pasiekta įspūdingų rezultatų.

Kitas svarbus TVT laimėjimas – tai, kad siekiant konkrečių vystymosi ir skurdo panaikinimo tikslų buvo sutelktos vyriausybės, tarptautinė bendruomenė, pilietinė visuomenė ir privatusis sektorius.

Tačiau reikia dėti papildomų pastangų, kad būtų perpus sumažinta badaujančių žmonių procentinė dalis. 2014 m. žmogaus socialinės raidos ataskaitoje pabrėžiama, kad žmogaus socialinė raida išliks pažeidžiama, jeigu sistemingai nebus formuojama jos politika ir socialinės normos.

Tikimasi, kad pasaulinio masto iššūkių daugės dėl tokių svarbių klausimų kaip žmogaus teisių pažeidimai, ginkluoti konfliktai ir terorizmas, klimato kaita, maisto stygius, migracija, nedarbas, demografiniai pokyčiai, korupcija, riboti ištekliai, nepastovus augimas ir finansų bei ekonomikos krizės. Reikia numatyti naujus vystymosi būdus, kurie sudarytų sąlygas integraciniam ir tvariam vystymuisi.

Taigi numatant laikotarpio po 2015 m. darbotvarkę reikia užtikrinti iš tikrųjų atnaujintą, išsamios aprėpties pasaulinę partnerystę, įvairių priemonių indėlio pripažinimą ir sugebėjimą spręsti technologijų ir inovacijų, gebėjimų stiprinimo ir prekybos uždavinius.

Kodėl reikia šio dokumento?

Po JT specialaus renginio TVT tema (2013 m. rugsėjo mėn.) ir parengus ataskaitas dėl laikotarpio po 2015 m., derybos dėl naujos programos pasidarė aktyvesnės, visų pirma rengiant Atviros darbo grupės (ADG) tvaraus vystymosi tikslų klausimais ir Tarpvyriausybinių ekspertų komiteto tvaraus vystymosi finansavimo klausimais diskusijas.

Europos Komisija po intensyvių konsultacijų parengė bendrą ES poziciją, kurią patvirtino Taryba ir Europos Parlamentas. Komunikate „Deramas gyvenimas visiems“ nustatomi ES pozicijos dėl laikotarpio po 2015 m. darbotvarkės pagrindiniai principai.

Komunikate raginama spręsti tokius pasaulinės svarbos klausimus kaip skurdas, sveikata, apsirūpinimo maistu saugumas, švietimas, lyčių lygybė, vanduo ir sanitarija, tvarioji energija, deramas darbas, integracinis ir tvarus augimas, nelygybė, tvarus vartojimas ir gamyba, biologinė įvairovė, žemės blogėjimas ir jūros bei vandenynai. Jame taip pat nurodoma, kad pagal laikotarpio po 2015 m. programą turėtų būti užtikrintas teisėmis grindžiamas požiūris, taip pat sprendžiami tokie klausimai kaip teisingumas, lygybė ir nešališkumas, taip pat teisinė

valstybė, taiki visuomenė ir išlaisvinimas nuo smurto.

Europos Parlamentas yra tvirtai įsipareigojęs parengti ambicingą vystymosi po 2015 m. darbotvarkę. Šiuo pranešimu norėtume prisidėti apibrėžiant rišlią ir nuoseklią ES poziciją, kurią 2014 m. gruodžio mėn. patvirtintų Taryba. Tarybos išvadose turėtų būti nustatyti ES principai ir pagrindinės derybų strategijos kryptys.

III. Prioritetinės sritys

Skurdo panaikinimas ir tvarus vystymasis

Pranešėjas primena, kad ADG tvaraus vystymosi tikslų klausimais nustatė atitinkamą besiformuojančių prioritetinių sričių skaičių. Reikia palaipsniui dėmesį sutelkti į pagrindinius elementus, kurie turėtų sudaryti aiškų ir ribotą visuotinių ir išmatuojamų tikslų rinkinį.

Skurdo panaikinimas kartu su geru valdymu, žmogaus teisėmis grindžiamu požiūriu ir tvarių vystymosi turėtų būti pagrindinės naujos vystymosi programos temos; programoje taip pat turėtų būti atsižvelgiama į daugialypius skurdo ir nelygybės aspektus, kurie susiję ne tik su pajamų trūkumu.

Žmogaus teisėmis grindžiamas požiūris

Laikotarpio po 2015 m. programoje turėtų būti užtikrinamas žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio taikymas, taip pat taikios visuomenės skatinimas. Naujoje darbotvarkėje taip pat turėtų būti sprendžiami tokie klausimai kaip teisingumas, geras valdymas, demokratija ir teisinės valstybės principas. Pranešėjas yra įsitikinęs, kad šiuo tikslu reikėtų laikytis ambicingesnio požiūrio.

Šiuo nepaprastai svarbiu derybų momentu ES, palaikydama santykius su trečiosiomis šalimis, turėtų integruoti visas teises – tai yra labai svarbu siekiant tvaraus vystymosi.

Pranešėjas norėtų priminti, kad norint pasiekti tvaraus vystymosi tikslus reikia visais lygmenimis užtikrinti veiksmingas, skaidrias, atskaitingas ir demokratines institucijas. Taigi pranešėjas primygtinai ragina priimti ir įgyvendinti tinkamą teisinę sistemą ir nacionalinę politiką, kurios sudarytų sąlygas sumažinti korupciją ir užtikrintų, kad teisminės institucijos būtų prieinamos, nešališkos ir nepriklausomos.

Konfliktų prevencija, padėtis po konflikto, taikos stiprinimas ir ilgalaikės taikos skatinimas

ES pripažino, kad tvarus vystymasis gali būti užtikrintas tik esant taikai ir saugumui ir atvirkščiai, kai nėra vystymosi ir nepanaikinamas skurdas, taika nebus ilgalaikė. Todėl laikotarpio po 2015 m. programoje turėtų būti atspindėti taikos stiprinimo ir valstybės kūrimo tikslai, dėl kurių susitarta Busane. Taikių visuomenių skatinimas turėtų būti plėtojamas kaip svarbus naujos darbotvarkės elementas.

Klimato kaita ir nelaimių rizikos mažinimas

Klimato kaitos švelninimo, vieno iš didžiausių mūsų laikų iššūkių, aspektas turi būti nedelsiant ir veiksmingai integruotas į naują vystymosi darbotvarkę. Su klimato kaita glaudžiai susijęs nelaimių rizikos mažinimas ir atsparumo stiprinimas.

Nelaimių rizikos mažinimo klausimu svarbu prisiminti, kad didžiausia grėsmė kyla skurdžiausioms šalims, todėl reikia spręsti visų veiksmų, lemiančių pažeidžiamumą, problemą.

Tvarioji energija taip pat turėtų būti traktuojama kaip nepaprastai svarbi priemonė siekiant panaikinti skurdą. Šiuo tikslu būtina laikytis strateginio požiūrio į šaltinių įvairinimą, ekosistemų ir gamtos išteklių apsaugą ir integruotą vandentvarką.

Apsirūpinimo maistu saugumas, mityba, tvarus žemės ūkis, žemės blogėjimas, vanduo ir sanitarija

Pranešėjas palankiai vertina tai, kad apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumas formuojasi kaip pagrindinė naujos darbotvarkės sritis, ir primena, jog reikia sukurti sąsajas su tvaraus žemės ūkio, žuvininkystės, gamtos išteklių valdymo ir klimato kaitos klausimais.

Pranešėjas pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant užkirsti kelią netinkamai mitybai, ypatingą dėmesį skiriant vaikams.

Kaip pabrėžta „Rio+20“ įsipareigojimuose, žemės ir dirvožemio blogėjimas – pagrindinis tvaraus vystymosi ir žaliosios ekonomikos srities klausimas. Todėl nepaprastai svarbu sustabdyti žemės ir dirvožemio blogėjimą.

„Rio+20“ įsipareigojimuose pripažįstama, kad vanduo – tai tvaraus vystymosi pagrindas, ir atkreipiamas dėmesys į tris šio klausimo aspektus. Pranešėjas laikosi nuomonės, kad naujoje darbotvarkėje turėtų būti skatinamas integruotas požiūris į vandenį, kuris atsispindėtų visuotinai sutartuose tiksluose, paprastose, išmatuojamose ir į tam tikrus tikslus nukreiptose politikos priemonėse bei ištekliuose ir kuriuo būtų sudarytos sąlygos suinteresuotiesiems subjektams pasiekti konkrečių rezultatų – pagerinti žmonių gyvenimą ir apsaugoti aplinką.

Sveikata ir švietimas

Pranešėjas pabrėžia, kad siekiant tvaraus vystymosi svarbu užtikrinti sveikatos priežiūrą ir švietimą. Todėl laikotarpio po 2015 m. darbotvarkėje turėtų būti atspindėti atskiri tikslai, susiję su šiais klausimais.

Naujoje vystymosi programoje ES turėtų sutelkti dėmesį į teisingos ir visuotinės sveikatos apsaugos skatinimą užtikrinant kokybiškas išlaidas ir galimybę naudotis kokybiškais sveikatos priežiūros paslaugomis.

Be to, pranešėjas pabrėžia poreikį užtikrinti prieigą prie visų lygmenų kokybiško švietimo, kad būtų puoselėjamas dalyvaujamas pilietiškumas ir kuriama žiniomis grindžiama ir novatoriška visuomenė.

Ypač svarbu panaikinti nelygybę atsižvelgiant į galimybes gauti sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugas ir pagal naują programą parengti priemones, kuriomis būtų pasiektos

pažeidžiamiausios grupės.

Svarbus moterų vaidmuo naujoje vystymosi programoje

Pranešėjas palankiai vertina tai, kad vystymosi po 2015 m. darbotvarkėje didesnių galių suteikimas moterims buvo pripažintas prioritetu.

Be to, svarbu pirmenybę teikti visų formų smurto prieš moteris ir mergaites panaikinimui. Labai svarbu, kad pagal naują programą ES kaip vieną iš pagrindinių prioritetų įvardytų įvairios žalingos praktikos, įskaitant vaikų, ankstyvą ar priverstinę santuoką ir moterų lyties organų žalojimą, panaikinimą.

Pagal naują vystymosi programą dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas tam, kad būtų užtikrintos vienodos galimybės gauti darbą, taip pat vienodas užmokestis už vienodą darbą.

Integracinis ir tvarus augimas, užimtumas ir deramas darbas

Dėl finansų ir ekonomikos krizės sulėtėjo augimas ir kilo užimtumo krizė. Pranešėjas pabrėžia integracinio augimo ir deramų darbo vietų skatinimo svarbą.

Vykstančios diskusijos dėl laikotarpio po 2015 m. programos suteikia gerą galimybę ES paskatinti palankią aplinką verslumui, prekybai, investicijoms ir inovacijoms; tokia aplinka lemtų mažesnę nelygybę ir padėtų stiprinti socialinį teisingumą.

Privatusis sektorius

Besivystančių šalių privačiame sektoriuje sukuriama maždaug 90 proc. darbo vietų, taigi jis – nepaprastai svarbus partneris kovojant su skurdu.

Pranešėjas mano, kad privatusis sektorius turėtų būti pagrindinis integracinį ir tvarų augimą skatinantis veiksnys. Šiuo požiūriu pranešėjas palankiai vertina Tarybos rekomendacijas skirti daugiau dėmesio siekiant remti MVI, taip pat socialines įmones ir kooperatyvus, nes jie – pagrindiniai tvarų vystymąsi skatinantys subjektai.

Pilietinė visuomenė

Pranešėjas laikosi nuomonės, kad įgyvendinant naują laikotarpio po 2015 m. programą pilietinės visuomenės organizacijos turėtų atlikti svarbų vaidmenį užtikrinamos, kad vyriausybės prisiimtų atsakomybę, ir prisidėdamos kuriant už savo raidą atsakingas dalyvaujamasias visuomenes.

Vietos valdžios institucijos

Vietos valdžios institucijos nuo pat pradžių turėtų būti įtrauktos į naują vystymosi programą užtikrinant iš tikrųjų dalyvaujamojo pobūdžio procesą. Pranešėjas laikosi nuomonės, kad vietos valdžios institucijos labai prisideda siekiant vystymosi veiksmingumo, nes jos geriausiai žino apie vietos bendruomenių poreikius ir gali juos patenkinti išsamiausi būdu.

V. Finansinių išteklių sutelkimas

Nustatant laikotarpio po 2015 m. tikslus reikėtų apsvarstyti bendrus tikslus ir prievoles, numatytus visoms šalims, nepaisant jų pajamų lygio.

Pranešėjas mano, kad ES turėtų ir toliau glaudžiai bendradarbiauti su kitais paramos teikėjais kuriant kitus novatoriškus vystymosi mechanizmus ir naujas partnerystes ir papildant kitus finansavimo šaltinius.

Pranešėjas taip pat rekomenduoja užtikrinti, kad derinimo mechanizmai būtų skaidrūs, atskaitingi ir kad juos taikant būtų daromas aiškus poveikis siekiant tvaraus vystymosi. Pranešėjas labai rekomenduoja laikytis darnaus ir ryžtingo požiūrio į kovą su neteisėtais finansų srautais ir taip didinti skaidrumą ir gerą valdymą.

Pranešėjas laikosi nuomonės, kad ES ir toliau turėtų glaudžiai bendradarbiauti su besivystančiomis šalimis siekdama padėti joms didinti vidaus pajamas ir pradėti taikyti tvarias ir teisingas mokesčių sistemas.

VII. Rodikliai ir atskaitomybė

Primena, kad siekiant parengti tinkamas politikos priemones ir užtikrinti vyriausybių bei suinteresuotųjų subjektų vystymosi srityje atskaitomybę būtina gauti patikimus duomenis. Rekomenduoja ES skatinti diskusijas geriausių rodiklių pažangai, nelygybei ir pažeidžiamumui išmatuoti klausimu.

VIII. Tvirtos, aiškios ir darnios ES pozicijos poreikis

Pranešėjas teigiamai vertina ES dalyvavimą derybose dėl laikotarpio po 2015 m. ir primygtinį reikalavimą parengti bendrą ir išsamią programą, kuri būtų taikoma visose šalyse ir kuri apimtų tris tvaraus vystymosi aspektus. Mano, kad ES turi laikytis tvirtos pozicijos dėl esminių ir strateginių tikslų. Džiaugiasi dėl pažangos, kurią padarė atvira darbo grupė, ir dėl jos indėlio, tačiau mano, kad išvadose apibrėžti tikslai turėtų būti supaprastinti ir iš esmės sumažinti.

Taip pat mano, kad ES turėtų iš esmės prisidėti siekiant apibrėžti aiškias nuostatas, kuriomis būtų užtikrintas žmogaus teisėmis grindžiamas požiūris, o geras valdymas turėtų būti pagrindinė naujos programos koncepcija.

Pranešėjas taip pat laikosi nuomonės, kad politikos suderinamumas vystymosi labui – tai kitas nepaprastai svarbus aspektas siekiant sėkmingos vystymosi po 2015 m. darbotvarkės. Todėl reikėtų pateikti išsamesnių pasiūlymų apsirūpinimo maistu saugumo, mitybos ir tvaraus žemės ūkio klausimais.

Galiausiai pranešėjas pabrėžia, kad turi būti išgirsti šalių ir regioninių grupių, remiančių ES prioritetus ir reiškiančių susirūpinimą dėl tų pačių klausimų, balsai ir jie turėtų daryti skatinamąjį poveikį regioninėse grupėse.